

Prima instanță: judecătoria Botanica mun.Chișinău
judecător: V.Puica
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: M.Guzun, A.Nogai, Vl.Brașoveanu

Dosarul nr.2ra-2785/16

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Șevcenco Evgheni

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 iulie 2016

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni "Moldtelecom" împotriva lui Șevcenco Evgheni cu privire la încasarea sumei
și la cererea reconvențională a lui Șevcenco Evgheni împotriva Societății pe Acțiuni
"Moldtelecom" cu privire la nulitatea clauzelor contractuale,

c o n s t a t ă :

La data de 08 august 2014, Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" s-a adresat cu
cerere de chemare în judecată împotriva lui Șevcenco Evgheni, solicitînd încasarea
sumei de 11 455 lei - cu titlu de cheltuieli suportate pentru formarea profesională și
344 lei - cheltuieli de judecată, în total – 11 799 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 26 septembrie 2012 pârâtul a depus în
adresa administrației o cerere privind acceptarea participării sale din contul Societății
pe Acțiuni "Moldtelecom" la un curs de formare profesională la BCIS sat. Ivancea.
Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" a acceptat cererea pârâtului și i-a asigurat
achitarea școlarizării în perioada de 01- 05.10.2012. Taxa de școlarizare și participare
a constituit - 1500 dolari SUA (echivalentul 18 328,45 lei).

Menționează reclamantul că a semnat cu pârâtul un contract de formare
profesională continuă nr. 52 din 26.09.2012, în temeiul art. 214 al Codului muncii.
Conform contractului pct. 2.2. lit. e), pârâtul s-a obligat să continue lucrul în cadrul
Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" după școlarizare pe o perioadă de cel puțin 2 ani,
iar în cazul încetării contractului individual de muncă până la expirarea termenului

indicat mai sus, potrivit pct. III lit. b) al contractului, pârâtul s-a obligat să restituie reclamantului suma integrală a costului cursului de formare profesională.

Sușține că la 27 mai 2013, pârâtul a depus o cerere privind eliberarea sa din funcția deținută din propria dorință. În acest sens angajatorul Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" a emis Ordinul nr. 2954-c din 05 iunie 2013 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă prin acordul părților din data de 10 iunie 2013. În baza notelor de serviciu din partea departamentului finanțe, Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" a emis Ordinul nr. 31 14-c din 12 iunie 2013 cu privire la completarea Ordinului nr. 2954-c din 05 iunie 2013 și anume pct.3 completându-se în felul următor: „3.5 preavizarea salariatului despre obligația sa de achitare a sumei de 11 455 lei, ce constituie cheltuielile întreprinderii suportate pentru școlarizarea acestuia, raportate la perioada activității în cadrul Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" după finalizarea școlarizării, conform contractului de formare profesională.

Afirmă că pârâtul a semnat toate ordinele numite mai sus, pretenția Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" și a confirmat că i s-au adus la cunoștință. Potrivit obligațiilor asumate pârâtul urma să restituie reclamantului suma 11 455 lei. Conform calculelor prezentate de departamentul finanțe costul total al cursului din 01 octombrie 2012 - 05 octombrie 2012, pentru o persoană, a constituit 1500 dolari SUA (echivalent 18328,45 lei) - pentru perioada de 2 ani (24 luni), adică, lunar, 763,68 lei. Luând în considerare că pârâtul a lucrat doar 9 luni după școlarizare, la demisie urma să restituie suma de 11 455 lei (15 luni nelucrate x 763,68 lei), însă ultimul cu rea-credință se eschivează de la această obligație.

La data de 13 ianuarie 2015, Șevcenco Evghenii a înaintat acțiune reconvențională în baza căreia solicită declararea nulității absolute a pct.2.2. lit. e) și pct. III lit. b) din contractul de formare profesională nr.52 din 26 septembrie 2012.

În motivarea acțiunii a indicat că la 09 decembrie 1999 a fost angajat de către Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom". Pe parcursul desfășurării raporturilor de muncă angajatorul periodic organiza instruire, în special odată cu implementarea în cadrul întreprinderii a unui echipament informațional nou sau a unor programe noi de calculator. În prima jumătate a anului 2012, Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" a inițiat procesul de implementare internă a programului computerizat "VMware VSphere 5" pentru utilizarea acestuia în procesul de livrare a serviciilor către clienți. În acest scop Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" a negociat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Softprom" organizarea unui curs de instruire pentru angajații săi și în perioada 01 octombrie 2012 – 05 octombrie 2012, a avut loc cursul de instruire organizat de angajator la care, a participat cu încă 5 angajați din Departamentul Sisteme Informaționale.

Sușține că la 27 mai 2013, prin cerere, a solicitat desfacerea contractului individual de muncă din propria inițiativă începând cu 10 iunie 2013. Administrația Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" a refuzat îndeplinirea obligațiilor sale legale, motivând prin faptul că reclamantul a încălcat prevederile contractului de formare profesională nr.52 din 26.09.2012 și anume pct.2.2. e) prin care pârâtul avea obligația

să continue lucrul în cadrul Societății pe Acțiuni ”Moldtelecom” pe o perioadă minimă de 2 ani de la finalizarea cursului nominalizat de formare profesională.

Relatează că prevederile pct.2.2. lit. e) și pct. III lit. b) din Contractul de formare profesională nr.52 din 26 septembrie 2012 sunt ilegale și duc la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului și salariatului, fiind în contradicție cu prevederile legislației naționale și internaționale.

Consideră că asemenea prevederi urmează a fi declarate nule din motiv că încalcă prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, Convenției Naționale a Organizației Muncii nr.29/1930 privind munca forțată sau obligatorie, Convenției Naționale a Organizației Muncii nr. 105/1957 privind abolirea muncii forțate.

Prin hotărîrea judecătorei Botanica mun. Chișinău din 10 noiembrie 2015, acțiunea de bază a fost admisă, iar cererea reconvențională a fost respinsă. S-a încasat de la Șevcenco Evgheni în beneficiul Societății pe Acțiuni ”Moldtelecom” suma de 11 455 lei - cu titlu de cheltuieli suportate pentru formarea profesională și 344 lei - cheltuieli de judecată, în total – 11 799 lei.

Instanța de fond a concluzionat că, în baza contractului nr.52 din 26 septembrie 2012, încheiat între angajator și salariat, părțile au convenit condițiile obligatorii în legătură cu participarea angajatului la cursul de formare profesională continuă (f.d.14-14). Astfel, în baza pct.2.1, 2.2 lit.e), cap.III, lit.b) al contractului respectiv, angajatorul s-a obligat să suporte cheltuielile necesare pentru participarea angajatului la instruire: taxa de stat, cheltuielile de delegare, diurne, cazare, să achite salariul, iar salariatul s-a obligat să continue lucru în cadrul Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” pe o perioadă minim de 2 ani de la finalizarea cursului nominalizat. Necătfînd la obligația asumată, la data de 27 mai 2013, anterior expirării termenului de 2 ani, Șevcenco Evghenii a depus cerere de demisie (f.d.8), fiind emis în acest sens Ordinul nr.2954-c din 05 iunie 2013 privind demisia, iar ulterior Ordinul nr.3114-c privind obligarea pîrîtului să achite cheltuielile pentru instruire. Prin urmare, pîrîtul Șevcenco Evghenii este obligat să achite cheltuielile de instruire în mărime de 11 455 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 iulie 2016, a fost respinsă cererea apelantului privind ridicarea excepției de constituționalitate. S-a respins apelul declarat de Șevcenco Evgheni și menținută hotărîrea judecătorei Botanica mun.Chișinău din 10 noiembrie 2015.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond a examinat pricina sub toate aspectele, cu aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural. Totodată, instanța a menționat că Șevcenco Evgheni a fost liber în alegerea sa de a semna contractul litigios și de a continua cursurile de formare continuă, iar angajatorul a fost în drept să stipuleze în contract prevederi care nu contravin legislației muncii, în ceea ce ține de recuperarea cheltuielilor legate de școlarizarea salariaților.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 10 octombrie 2016, Șevcenco Evgheni, a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 iulie 2016 cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei, recurentul a indicat că instanța de judecată nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, aplicând eronat normele de drept.

Menționează că, ca urmare a deciziei instanței de a respinge cererea apelantului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, urmată de examinarea cauzei în lipsa sa, recurentului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat prin art.6 CEDO. Or, la data de 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea pentru interpretarea art.135 alin.1 lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a stabilit că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Susține că, instanța de apel a emis la data de 19 iulie 2016, decizia asupra apelului înaintat de Șevcenco Evghenii, prin care s-a expus și asupra cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de acesta, respingând această cerere. Instanța și-a motivat decizia invocând că nu a stabilit careva contradicții la aplicarea normelor în speța dată. Mai mult decât atât, formularea cerinței privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, reprezintă de fapt dezacordul apelantului cu conținutul normei respective. Astfel, contrar prevederilor pct.82, 83 precum și contrar întregii Hotărâri al Curții Constituționale, Curtea de Apel și-a asumat rolul de instanță investită cu competență de jurisdicție constituțională, expunându-se asupra constituționalității normelor Codului muncii contestate de apelant, competență rezervată exclusiv Curții Constituționale.

Relevă că, instanța de apel nu i-a oferit posibilitate recurentului - apelantului de a contesta încheierea instanței cu recurs, în mod separat. Astfel, Curtea de Apel s-a expus asupra cererii apelantului prin decizia asupra fondului cauzei, ceea ce a dus la depășirea competenței legale a Curții de Apel și constituie un temei de casare a deciziei instanței de apel în baza art.432 alin.3 lit.f) CPC.

În final invocă că, Curtea de Apel și-a depășit competența precum și a limitat dreptul apelantului de a participa la examinarea cauzei, de a se apăra și de a beneficia de un proces echitabil, privând apelantul de dreptul de a participa la examinarea cauzei, ceea ce constituie temei evident de casare a deciziei instanței de apel, în baza art.432 alin.3 lit.b) CPC. Or, în condițiile în care apelantul a depus cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și în mod previzibil și obiectiv, instanța de apel urma să dispună sesizarea Curții Constituționale și totodată să dispună suspendarea examinării cauzei, iar instanța de apel a neglijat aceste obligații și a purces la examinarea fondului cauzei.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia scrisorii de expediere în adresa părților a copiei deciziei integrale a instanței de apel (f.d.172). Însă, la materialele cauzei nu se regăsesc careva probe ce ar confirma data recepționării de

către părți a copiei deciziei. Astfel recursul declarat la data de 10 octombrie 2016, se consideră depus în termen.

La data de 04 noiembrie 2016, în adresa intimatului Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”, a fost expediat spre cunoștință copia recursului declarat de către Șevcenco Evgheni, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.197).

Intimatul, Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”, nu și-a rezervat dreptul de a depune referința asupra recursului declarat de Șevcenco Evgheni.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Șevcenco Evgheni, este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.433 lit.a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Șevcenco Evgheni, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Argumentele invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la

fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Șevcenco Evgheni, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Șevcenco Evgheni, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu